

Úszás

Somogyi Petra (Neptun kód: HY9QAC)

Témavezető: Hecker Péter adjunktus

Az OTDK-ra nevezett munkámat egy általam kedvelt témában készítettem el. Ez nem más, mint a sport, azon belül is az úszás. Két talált falemezre készültek, amelyek vélhetőleg szekrények hátuljaként szolgáltak egykor.

Az első, amely a nagyobb lapra készült, 207,5x50 cm nagyságú. A hordozót vízszintesen elfordítva használtam, mert úgy gondoltam, így jól lehetne szemléltetni az úszás közbeni fázisokat. Így szinte egy panoráma képet kaptam. A képen az alakok egymás után helyezkednek el, mindegyik más-más mozdulatban. Az, hogy a testek nincsenek kidolgozva, csupán a körvonalak segítenek kiolvasni az emberi alakokat és testrészeket, emlékeztet magára az úszás folyamatára, hiszen mikor az ember a vízben van és úszik, akkor sem látszik mindig, minden része a testének. Valamint néhány helyen, egy-egy izom vonala hasonlít a víz hullámzására is.

A festmény akrilfestékkel készült. Leginkább kék, zöld és fehér színt kevertem össze, amit jól felvizezve vittem fel a falapra, amit először egy csiszolópapír segítségével kissé felbolyhoztam. Így az is egy érdekes hatást kelt, ahogy a festék beleül ezekbe a karcokba. Az, hogy bő vízzel festettem meg a kép alapját, engedi láttatni néhány helyen a hordozó eredeti világos színét, ezzel is kiemelve a különböző festékrétegeket a képen.

Erre az alapra aztán kevesebb vizet használva festettem foltokat, ahova később az alakok is kerültek. Ez volt az úszók alapja. Igyekeztem mindig variálni a három szín arányát, nem mindenhol ugyanazt a kikevert színt használni, hogy minél több árnyalat jelenjen meg a képen.

Aztán erre a rétegre jöttek az úszó alakok, amelyeket először úgy ábrázoltam, hogy egynek-egynek megmutattam az arcát is. Ezt végül elvetettem, hiszen így, hogy eltakarják a karok, sokkal inkább megmutatkoznak a hullámvonalak, valamint a körvonalak könnyedsége. Viszont az átfestett vonalakat végül nem tűntettem el mindenhol teljesen, mivel ez is megerősítheti a nézőben, hogy egy folyamatot, vagy épp folyamatokat lát a képen. Hiszen úszás közben, mint minden más folytonos mozgás közben, az egyik mozdulat után azonnal következik a másik. Az úszást tekintve, a medencében az előző mozdulatnak mondhatni nyoma is marad egy rövid ideig, hiszen hullámok és buborékok képződnek.

A második festmény már egy kisebb falemezre készült. Ennek mérete 120x45,5 cm. Ezt is hasonló technikával készítettem el, mint az elsőt. A lap megcsiszolása után vizes alapot készítettem. Viszont ennél a festménynél használtam egy kevés vörös színt is, hogy elrugaszkodjak az előző munkától. A rétegek, stílus, valamint a különféle jelentések tekintetében összefügg a nagyobb munkámmal.

A technika szempontjából többet kísérleteztem, nem szerettem volna ugyanolyan, vagy nagyon hasonlót alkotni. Ennél a festménynél például a plusz szín mellett, azzal is kísérleteztem, hogy az elsőhöz hasonló színárnyalatokra festettem rá ezt a vöröses, lilás színt. Aztán ezt a réteget, a megfestett emberi alakok körvonalai mentén, elkezdtem finoman, csiszoló papír, valamint vizes ecset segítségével visszaszedni. Ennek következtében a kép számos pontján világosabb foltok fedezhetőek fel, valamint bizonyos helyeket az aláfestett világos, kék árnyalat is megmutatkozik, ezzel kihangsúlyozva az úszók körvonalait.

Az alakok itt is hasonlóképpen egyszerűek, a kidolgozottság nem volt célom. Sőt, itt szinte egyszerűbb formákat festettem. A szélső alakok új mozdulatokban jelennek meg, karjuk nem az arcuk előtt, azt eltakarva helyezkednek el, hanem a fejektől eltávolodva, mintha épp azt az egy bizonyos mozdulatot hajtanák végre. Az arcuk mégsem látszik, hiszen azok a víz alatt vannak.

Mind a kettő festményre jellemző az, hogy anatómia szempontjából nem pontosak. Ennek oka, hogy leginkább a folytonosságot igyekeztem hangsúlyozni, a könnyed és elnagyolt ecsetvonásokkal, valamint a mindössze 2-3 felhasznált színnel. Ennek ellenére az úszósapkákat, főleg az első munkán, igyekeztem úgy megjeleníteni, hogy érezzük azok fordulását és ívét, ahogy az emberi fejre tapad. Hiszen az úszósapkák azok, amelyek a medencéből kitűnnek, megtörik a folytonosságot élénk színükkel, valamint különleges anyagukkal. Ahogy az ember kiemeli a fejét a vízből, hogy levegőhöz jusson, ez emelkedik ki először, de a víz alatt is jól látható.

A festmények, az úszás mozdulatait ábrázolják, emellett a víz folyamatos áramlásának szimbolikus megjelenítéseit is. Az úszás maga nem csupán egy sport, hanem egyfajta fizikai és mentális állapot, ahol az emberi test folyamatosan kapcsolatban van a vízzel, miközben egyfolytában ismétlődnek a mozdulatok. Ezt a folytonosságot próbáltam megragadni a képeken, a sík felületen az úszók egyszerű formáival, amelyek a víz alatti és feletti világ közötti átmenetet szimbolizálják.

A festés közben fontosnak tartottam, hogy ne csak az úszás technikai részleteire koncentráljak, hanem annak érzelmi hatásait is érzékeltetni kívántam. A víz, mint szimbólum, nem csupán a fizikai mozgás helyszíne, hanem a lélek mozgásának és a gondolatok áramlásának is egyfajta metaforája. Az ember ilyenkor teljesen kikapcsol, csak ő van abban az időben, magára tud teljes mértékben koncentrálni.

Az ecsetvonások szándékosan elnagyoltak, hogy a néző figyelmét ne az egyes részletekre vonja, hanem inkább a mozgás folyamatára irányítsa. Ezzel próbáltam elérni, hogy a néző saját magát is beleélhesse a képekbe, és a víz hullámzó, folyamatosan változó mozgása által megtapasztalhassa az úszás élményét.

A festményeken keresztül tehát nemcsak az úszás mozdulatait és a víz természetét próbáltam megragadni, hanem egy olyan világot is megjeleníteni, amely a mozgás, a víz és az emberi test kapcsolatát új megvilágításba helyezi, és az élmény folyamatos áramlását ábrázolja. Ebben mind fontos szerepet játszott a személyes tapasztalat is. Az ember úszni megy, félretéve egy kis időre a hétköznapi problémáit, és csak magára figyel, könnyebben kikapcsol.

Bár fizikailag fárasztó, mentálisan egy jó pihenési lehetőségről beszélhetünk. Valamint az úszás maga nagyban hozzájárul az önbizalom fejlesztéséhez, hiszen újabb és újabb célokat tűzhetünk ki magunk elé, továbbá az emberi test is folyamatosan formálódik közben – ismét említve a folytonosságot.

Végül megemlítenék pár alkotót, valamint művet a képzőművészetből, amelyek szintén hasonló témát dolgoznak fel, és a mozgás dinamikáját hangsúlyozzák. Például David Hockney ikonikus medencés sorozata¹ az 1960-as és 70-es évekből az úszás és a víz felszabadító élményét emeli ki, az emberi test és víz kapcsolatának ábrázolásával. Vagy Alessandro Piras alkotásai, mint például a *Három úszó*² vagy a *Swimming Back*³, az úszás dinamikáját és a víz mozgását hangsúlyozzák. Előbbi erőteljes ecsetvonásokkal, míg utóbbi különleges digitális technikákkal, valamint szokatlan kompozícióval, ahogy az úszó a néző felé közeledik.

Továbbá fontos megemlíteni Derek Fordjour réteges textúrájú festményeit is, amelyek sportolók és társasági események világát idézik⁴. Jól kiegészítik ezt a vizuális kifejezőmódot, ahol a mozgás és a közösségi élmény is főszerepet kap.

- 1 - <https://www.myartbroker.com/artist-david-hockney/articles/david-hockney-splash-the-california-pool-paintings>
- 2 - <https://www.saatchiart.com/en-hu/art/Painting-Three-swimmers/427909/4799201/view>
- 3 - <https://www.saatchiart.com/en-hu/art/Printmaking-Swimming-Back/427909/11735991/view>
- 4 - <https://www.artsy.net/artwork/derek-fordjour-aquatic-composition>